

Minister Finansów

Warszawa, 25 czerwca 2025 roku

Sprawa: Interpelacja poselska nr 9470
Znak sprawy: DTS6.054.12.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację poselską nr 9470

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr 9470 Pana Posła Jarosława Sachajko uprzejmie proszę o przyjęcie poniższego stanowiska, będącego efektem współpracy z Ministerstwem Rozwoju i Technologii oraz Ministerstwem Sprawiedliwości.

Ad 1.

Ministerstwo Finansów nie zgadza się z powyższą tezą. Polski system podatkowy nie dyskryminuje przedsiębiorców z sektora MŚP. Poniżej znajdzie Pan opisane działania systemowego wparcia sektora MŚP w zakresie podatków.

Ad 2.

Zdajemy sobie sprawę z kluczowej roli, jaką sektor MŚP odgrywa w polskiej gospodarce, i od lat podejmujemy działania mające na celu wspieranie jego rozwoju. Stąd też poprawa warunków funkcjonowania przedsiębiorców, w tym również MŚP, pozostaje w sferze ciągłego zainteresowania rządu. Przejawem tego zainteresowania jest, między innymi, doskonalenie otoczenia prawnego, w którym funkcjonują przedsiębiorcy, w tym MŚP.

Proponując zmiany w zakresie regulacji podatkowych, które miałyby obniżyć obciążenia podatkowe, musimy jednak mieć na uwadze konieczność wyważenia szeregu priorytetów budżetowych oraz zapewnienie stabilności finansów publicznych.

Obecna sytuacja geopolityczna oraz objęcie Polski unijną procedurą nadmiernego deficytu, znacznie ograniczają możliwości wprowadzania rozwiązań skutkujących ograniczeniem dochodów budżetowych.

W obszarze podatku dochodowego mniejsze przedsiębiorstwa (MŚP) już obecnie mogą korzystać z szeregu ulg i preferencji, które pozytywnie wpływają na ich funkcjonowanie.

Przykładem takich preferencji, które zostały wprowadzone w ostatnich miesiącach, są: 1) kasowa metoda rozliczeń w PIT, która jest adresowana do przedsiębiorców prowadzących działalność w niewielkich rozmiarach, oraz 2) ulga wspierająca przedsiębiorców zatrudniających żołnierzy terytorialnej służby wojskowej lub żołnierzy aktywnej rezerwy. Poniżej znajdzie Pan krótką informację opisującą wspomniane preferencje.

1) kasowa metoda rozliczeń w PIT

Od 1 stycznia 2025 r., w wyniku realizacji zapowiedzi¹ z exposé Premiera wygłoszonego 13 grudnia 2023 r., przedsiębiorcy (osoby fizyczne), prowadzący działalność w niewielkich rozmiarach, mogą wybrać kasową metodę rozliczania przychodów i kosztów (tzw. kasowy PIT²). Mogą z niej korzystać przedsiębiorcy, którzy w poprzednim roku osiągnęli przychody z samodzielnej działalności w wysokości nieprzekraczającej 1 mln zł. Kasowy PIT to fakultatywna forma rozliczeń polegająca na możliwości płacenia podatku PIT przez przedsiębiorcę dopiero po faktycznym otrzymaniu zapłaty za wydany towar lub wykonaną usługę oraz potrącaniu kosztów uzyskania przychodów po zapłaceniu za otrzymany towar lub wykonaną usługę. Po upływie 2 lat od wystawienia faktury albo w dniu likwidacji działalności gospodarczej, przedsiębiorca rozpoznaje przychód, nawet jeżeli nie otrzyma od kontrahenta zapłaty.

Kasowy PIT mogą stosować przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą, którzy opłacają podatek dochodowy według skali podatkowej, IP BOX, podatek liniowy lub ryczałt od przychodów ewidencjonowanych. Wybór kasowego PIT następuje poprzez złożenie naczelnikowi urzędu skarbowego pisemnego oświadczenia (do 20 lutego, albo do 20 dnia następnego miesiąca po rozpoczęciu działalności albo do końca roku w przypadku rozpoczęcia działalności w grudniu).

2) ulga wspierająca przedsiębiorców zatrudniających żołnierzy terytorialnej służby wojskowej lub żołnierzy aktywnej rezerwy

Ustawa z dnia 1 października 2024 r. o zmianie niektórych ustaw w celu wsparcia przedsiębiorców zatrudniających żołnierzy Obrony Terytorialnej lub żołnierzy

¹ Ustawa z dnia 27 września 2024 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1593).

² Art. 14c i art. 22 ust. 4a i 4b ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 163, z późn. zm.); art. 6 ust. 1g ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 776, z późn. zm.).

Aktywnej Rezerwy³ wprowadziła – zarówno w ustawie PIT⁴, jak i w ustawie CIT⁵ – nową ulgę podatkową poprzez dodanie art. 26he w ustawie PIT oraz art. 18eg w ustawie CIT.

Ulgą dotyczy podatników podatku PIT uzyskujących przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej oraz podatników podatku CIT uzyskujących przychody inne niż przychody z zysków kapitałowych, z tytułu zatrudniania przez nich żołnierzy Wojsk Obrony Terytorialnej (OT), jak również żołnierzy aktywnej rezerwy (AR).

Ulgą podatkowa przysługuje na każdego zatrudnionego żołnierza OT lub AR. Jeżeli żołnierz pełni nieprzerwanie co najmniej przez 1 rok służbę, to pracodawca będzie mógł odliczyć 12 tys. zł od podstawy opodatkowania. Wysokość ulgi rośnie z każdym rokiem nieprzerwanego pełnienia służby przez żołnierza. Maksymalna ulga wynosi 24 tys. zł, jeżeli staż służby to co najmniej 5 lat.

Celem tej ulgi jest zachęcenie pracodawców do zatrudniania żołnierzy OT i AR, szczególnie wobec obecnej sytuacji geopolitycznej, w tym kryzysu migracyjnego na pograniczu polsko-białoruskim, ale również sytuacji związanej z zapobieganiem, a następnie usuwaniem skutków klęsk żywiołowych np. powódź z września 2024 r. Nowa ulga podatkowa ma zastosowanie po raz pierwszy do dochodów (przychodów) osiągniętych od 1 stycznia 2025 r.

W przypadku podatników podatku CIT, których rok podatkowy jest inny niż kalendarzowy i rozpoczął się przed 1 stycznia 2025 r. a zakończył po 31 grudnia 2024 r., przepisy dotyczące ulgi, stosuje się po raz pierwszy za rok podatkowy rozpoczynający się bezpośrednio po tym roku.

Dodatkowo, małe firmy mogą korzystać z następujących preferencji w podatku dochodowym:

1. Ulgą na działalność badawczo-rozwojową (art. 18d – 18e ustawy CIT i art. 26e – 26g ustawy PIT)

Ulgą B+R obowiązuje od 1 stycznia 2016 r. Ulgą ta jest rozwiązaniem wspierającym przedsiębiorców na etapie ponoszenia kosztów związanych z prowadzeniem działalności badawczo-rozwojowej. Mechanizm ulgi polega na możliwości dodatkowego odliczenia od podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym określonych kategorii kosztów uzyskania przychodów poniesionych przez przedsiębiorcę na działalność B+R, tzw. kosztów kwalifikowanych.

³ Dz. U. z dnia 28 października 2024 r. poz. 1585.

⁴ ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 163, z późn. zm.).

⁵ 5 ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 278).

Od 2022 r. kwota przysługującego odliczenia kosztów kwalifikowanych zwiększyła się do 200% dla: podatników mających status centrum badawczo-rozwojowego, będących mikroprzedsiębiorcami, małymi lub średnimi przedsiębiorcami, podatników mających status centrum badawczo-rozwojowego, będących dużymi przedsiębiorcami (z wyjątkiem kosztów związanych z patentami – w tej kategorii 100%) oraz dla wszystkich podatników w przypadku kosztów kwalifikowanych związanych z wynagrodzeniami pracowników realizujących działalność badawczo-rozwojową.

W pozostałych kategoriach kosztów limit odliczenia kosztów kwalifikowanych wynosi 100% (do kategorii tych należą m.in. koszty materiałów i surowców wykorzystywanych w działalności B+R oraz koszty amortyzacji środków trwałych i WNIP wykorzystywanych w działalności B+R).

2. Ulga na innowacyjnych pracowników (art. 18db ustawy CIT i art. 26eb ustawy PIT)

Ulga ta umożliwia zmniejszenie zaliczki na podatek dochodowy pobieranej przez podatnika, będącego płatnikiem podatku od dochodów osób fizycznych m.in. ze stosunku pracy uzyskiwanych przez innowacyjnych pracowników (czyli przeznaczających min. 50% swojego czasu pracy w miesiącu na realizację zadań z zakresu B+R). Odliczenie to jest rozszerzeniem ulgi B+R i przysługuje, jeżeli podatnik (pracodawca) poniósł w roku podatkowym stratę lub nie uzyskał dochodu pozwalającego na odliczenie części lub całości przysługującej mu kwoty odliczenia w ramach ulgi B+R. Rozwiązanie to obowiązuje od 1 stycznia 2022 r.

3. Preferencja IP Box (art. 24d i art. 24e ustawy CIT i art. 30ca i art. 30cb ustawy PIT)

Od 1 stycznia 2019 r. obowiązuje korzystne rozwiązanie podatkowe dla przedsiębiorców, którzy uzyskują dochody z komercjalizacji praw własności intelektualnej tzw. preferencja IP Box. Preferencja ta polega na opodatkowaniu obniżoną 5% stawką podatkową kwalifikowanego dochodu uzyskiwanego z kwalifikowanych praw własności intelektualnej (ustawy PIT i CIT zawierają katalog 8 takich praw, należą do nich patent, prawo ochronne na wzór użytkowy, prawo z rejestracji wzoru przemysłowego, prawo z rejestracji topografii układu scalonego, dodatkowe prawo ochronne dla patentu na produkt leczniczy lub produkt ochrony roślin, prawo z rejestracji produktu leczniczego i produktu leczniczego weterynaryjnego dopuszczonych do obrotu, wyłączne prawo, o którym mowa w ustawie z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin oraz autorskie prawo do programu komputerowego), chronionych na podstawie obowiązującego prawa krajowego lub międzynarodowego, pod warunkiem spełnienia wymogu prowadzenia przez podatnika działalności badawczo-rozwojowej, bezpośrednio związanej z wytworzeniem, rozwojem lub ulepszeniem kwalifikowanego prawa własności intelektualnej.

4. Ulga na produkcję próbną/prototyp (art. 18ea ustawy CIT i art. 26ga ustawy PIT)

Ulga ta pozwala podatnikowi na odliczenie od podstawy obliczenia podatku (podstawy opodatkowania) kosztów związanych z produkcją próbną nowego produktu oraz wprowadzeniem nowego produktu na rynek – wartość odliczenia nie może przekroczyć 30% kwalifikowanych kosztów, nie więcej jednak niż 10% dochodu. Zarówno proces produkcji próbnej jak i wprowadzenia na rynek nowego produktu dotyczy produktu, który powstał w wyniku prowadzenia przez podatnika działalności badawczo-rozwojowej. Rozwiązanie obowiązuje od 1 stycznia 2022 r.

5. Ulga na robotyzację (art. 38eb ustawy CIT i art. 52jb ustawy PIT)

Ulga ta umożliwia odliczenie od podstawy obliczenia podatku (podstawy opodatkowania) 50% kosztów uzyskania przychodów poniesionych na robotyzację (m.in. koszty nabycia określonych w ustawie środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz usług związanych z robotyzacją), przy czym kwota odliczenia nie może przekraczać kwoty dochodu. Preferencja dotyczy kosztów uzyskania przychodów poniesionych od początku roku podatkowego, który rozpoczął się w 2022 r. do końca roku podatkowego, który rozpoczął się w 2026 r.

6. Ulga na ekspansję (art. 26gb ustawy PIT i art. 18eb ustawy CIT)

Ulga dotyczy przedsiębiorców, którzy ponoszą koszty uzyskania przychodów w celu zwiększenia przychodów ze sprzedaży produktów. Dzięki tej uldze podatnicy podatku PIT mogą odliczyć od podstawy obliczenia podatku poniesione koszty uzyskania przychodów w celu zwiększenia przychodów ze sprzedaży produktów do wysokości dochodu uzyskanego w roku podatkowym z pozarolniczej działalności gospodarczej, nie więcej jednak niż 1 mln zł w roku podatkowym.

Na gruncie ustawy CIT podatnicy uzyskujący przychody inne niż przychody z zysków kapitałowych odliczają od podstawy opodatkowania, ustalonej zgodnie z art. 18, koszty uzyskania przychodów poniesione w celu zwiększenia przychodów ze sprzedaży produktów do wysokości dochodu uzyskanego przez podatników w roku podatkowym, z przychodów innych niż przychody z zysków kapitałowych, nie więcej jednak niż 1 mln zł w roku podatkowym. Rozwiązanie obowiązuje od 1 stycznia 2022 r.

7. Ulga sponsoringowa (art. 26ha ustawy PIT i art. 18ee ustawy CIT)

Ulga polega na możliwości odliczenia przez przedsiębiorców od podstawy obliczenia podatku (podstawy opodatkowania) 50% kosztów poniesionych na enumeratywnie wskazane obszary działalności. Podatnik, oprócz zaliczenia poniesionych kosztów w 100% do kosztów uzyskania przychodu, ma prawo do dodatkowej preferencji w podatku dochodowym polegającej na odliczeniu od podstawy obliczenia podatku (podstawy opodatkowania) 50% kosztów poniesionych na działalność kulturalną, sportową oraz wspierającą szkolnictwo wyższe i naukę. Łącznie w podatku dochodowym podatnik może rozliczyć z tego tytułu 150% poniesionego kosztu. Rozwiązanie obowiązuje od 1 stycznia 2022 r.

8. Ulga na terminale (art. 26hd ustawy PIT, art. 18ef ustawy CIT i art. 11 ust. 3a ustawy o ryczałcie⁶)

Dzięki tej uldze, wydatki na nabycie i obsługę terminala płatniczego są nie tylko zaliczane w 100% do kosztów uzyskania przychodów, ale także są ponownie odliczane od podstawy obliczenia podatku (podstawy opodatkowania) w ramach ulgi podatkowej, do wysokości przysługujących limitów (1000 zł, 2000 zł, 2500 zł). Firmy mogą więc rozliczać bezgotówkowo większość swojego obrotu, co pozwala nie tylko na poszerzenie kręgu potencjalnych klientów, ale także zmniejsza koszty działalności. Rozwiązanie obowiązuje od 1 stycznia 2022 r.

9. Preferencje w amortyzacji (art. 22j i art. 22k ustawy PIT oraz art. 16j i art. 16k ustawy CIT)

Mali podatnicy oraz podatnicy rozpoczynający prowadzenie działalności, mogą jednorazowo uwzględnić w kosztach podatkowych odpisy amortyzacyjne od środków trwałych zaliczonych do grupy 3-8 Klasyfikacji Środków Trwałych (maszyny i urządzenia), z wyłączeniem samochodów osobowych, do kwoty 50 tys. euro.

Wszyscy podatnicy, którzy nabyli fabrycznie nowe środki trwałe zaliczone do grupy 3-6 i 8 Klasyfikacji Środków Trwałych (maszyny i urządzenia) mogą jednorazowo zaliczyć do kosztów podatkowych odpisy amortyzacyjne od tych środków do kwoty 100 tys. zł.

Podatnicy będący mikroprzedsiębiorcami, małymi lub średnimi przedsiębiorcami mogą stosować przyspieszoną amortyzację poprzez zastosowanie indywidualnych stawek amortyzacyjnych dla wytworzonych we własnym zakresie środków trwałych będących budynkami (lokalami) niemieszkalnymi i budowlami, zaliczonymi do grupy 1 i 2 Klasyfikacji Środków Trwałych, po raz pierwszy wprowadzonych do ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych danego podatnika. Podatnicy ci mogą indywidualnie ustalić stawki amortyzacyjne dla ww. środków trwałych, o ile środek ten znajduje się na terenie gminy spełniającej dwa wskazane w przepisie warunki, dotyczące przeciętnej stopy bezrobocia oraz wskaźnika zamożności.

10. Ryczałtowe formy rozliczeń

Małe firmy mają też możliwość stosowania ryczałtowych form rozliczeń. Są to: 1) ryczałt od przychodów ewidencjonowanych oraz 2) tzw. estoński CIT.

1) Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych to uproszczona forma opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych, regulowana przepisami ustawy o ryczałcie. Ryczałt jest płacony od przychodu bez pomniejszania o koszty uzyskania przychodów. Podatnicy stosujący opodatkowanie ryczałtem, zdarzenia gospodarcze ujmują w uproszczonym urządzeniu księgowym jakim jest

⁶ ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 776, z późn. zm.)

ewidencja przychodów. Stawki ryczałtu dla przychodów z działalności są zróżnicowane i wynoszą od 3% do 17% przychodów. Rozliczenia ryczałtu podatnicy dokonują w zeznaniu rocznym PIT-28 lub PIT-28S w przypadku podatnika będącego przedsiębiorstwem w spadku.

2) Estoński CIT – ryczałt od dochodów spółek funkcjonuje w polskim systemie podatkowym od 1 stycznia 2021 r. Jest to forma opodatkowania, z której mogą korzystać podatnicy CIT, spełniający określone ustawowo warunki (np. dotyczące prostej struktury właścicielskiej, struktury przychodów czy minimalnego poziomu zatrudnienia). W estońskim CIT nie ma konieczności prowadzenia odrębnej ewidencji dla celów podatkowych (podatnicy opierają swoje rozliczenia na wyniku rachunkowym). W ryczałcie od dochodów spółek nie występują zaliczki na podatek CIT – zobowiązanie podatkowe pojawia się w momencie dystrybucji zysku ze spółki w jakiegokolwiek formie (np. dywidendy). Mali podatnicy oraz podatnicy o statusie podatników rozpoczynających prowadzenie działalności mogą skorzystać z obniżonej stawki ryczałtu od dochodów spółek wynoszącej 10% (w przypadku pozostałych podatników stawka ryczałtu wynosi 20%).

Ad 3.

Ministerstwo Finansów podejmuje działania realizujące zobowiązania rządowego Zespołu Deregulacyjnego i stanowiące realizację filaru VI: „Wsparcie dla biznesu i deregulacja” planu gospodarczego na 2025 r. „Polska. Rok przełomu”, który zakłada eliminację zbędnych procedur administracyjnych, redukcję kosztów prowadzenia działalności oraz zwiększenie przejrzystości systemu podatkowego. W ramach prowadzonych prac deregulacyjnych, w Ministerstwie Finansów procedowane są projekty legislacyjne z obszaru prawa podatkowego, które sukcesywnie przyjmuje rząd, a pierwsze z nich są już procedowane w Sejmie. Projekty deregulacyjne stanowią krok w kierunku budowy stabilnego, przyjaznego i zrozumiałego systemu podatkowego, Cześć z nich, jeśli wejdzie w życie, pozytywnie wpłynie na funkcjonowanie przedsiębiorców z sektora MŚP.

Poniżej zamieszczamy skrótową informację o kilku z nich. Szczegóły rozwiązań dostępne są na stronie internetowej Sejmu.

- Zmiany w ustawie Ordynacja podatkowa poprzez wprowadzenie tzw. domniemania niewinności podatnika ([druk sejmowy nr 1265](#)) oraz sześciomiesięcznego *vacatio legis* dla przepisów podatkowych ([druk sejmowy nr 1235](#)). Pierwszy projekt wprowadza zasadę, że wątpliwości co do stanu faktycznego będą rozpatrywane przez Naczelników Urzędów Skarbowych i inne organy podatkowe na korzyść podatnika. Drugi projekt zakłada, że wejście w życie zmian niekorzystnych dla podatników powinno być wyznaczane na minimum sześć miesięcy od ich ogłoszenia. Zasada ta nie będzie jednak stosowana, jeżeli przemawiać za tym będzie ważny interes publiczny lub konieczność wdrożenia i wykonania przepisów Unii Europejskiej. W takich

przypadkach projekt będzie musiał uwzględniać uzasadnienie odstąpienia od tej zasady.

- Projekt ustawy o zmianie ustawy o KAS oraz ustawy o podatku od towarów i usług (druk sejmowy 1231) zakłada umożliwienie kontrolowanym podatnikom, którzy zgadzają się tylko z częścią ustaleń z kontroli celno-skarbowej, złożenia korekty deklaracji w tej właśnie części. Pozwoli to ograniczyć spory z KAS, uniknąć konsekwencji karnych skarbowych w zakresie skorygowanym po kontroli, zmniejszyć odsetki wskutek szybszej wpłaty zaległości z korekty. Dodatkowo urząd może odstąpić od dalszego postępowania, jeśli uzna korektę oraz wyjaśnienia co do pozostałych nieprawidłowości.
- Projekt zmian w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych zakłada usunięcie obowiązku składania corocznej informacji o wspólnikach spółki jawnej w sytuacji, gdy skład wspólników w takiej spółce nie uległ zmianie. Powinność zostanie ograniczona jedynie do sytuacji zawiązania takiej spółki oraz zmiany w składzie wspólników (druk sejmowy 1281).
- Podwyższenie limitu zwolnienia podmiotowego VAT dla mikro firm z 200 tys. zł do 240 tys. zł (druk sejmowy 1232).

Ad 4.

Ministerstwo Finansów nie planuje prowadzenia osobnej kampanii informacyjnej w opisanym w ww. pytaniu zakresie.

Ad 5,6.

W przepisach rozdziału 1 działu IV ustawy Ordynacja podatkowa⁷ (dalej: o.p.) określono katalog ogólnych zasad, do których stosowania zobligowane są organy podatkowe prowadzące postępowanie podatkowe. Zasady te mają odpowiednie zastosowanie również w czynnościach sprawdzających i kontroli podatkowej (art. 280 i art. 292 o.p.).

Stosownie do art. 121 o.p. postępowanie podatkowe powinno być prowadzone w sposób budzący zaufanie do organów podatkowych, a organy obowiązane są udzielać niezbędnych informacji i wyjaśnień o przepisach prawa podatkowego pozostających w związku z przedmiotem tego postępowania.

Przepis art. 122 o.p. wyraża zasadę prawdy obiektywnej, uznawaną za naczelną zasadę postępowania podatkowego. Przepis ten stanowi, że w toku postępowania organy podatkowe podejmują wszelkie niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy w postępowaniu podatkowym. Zasada ta oznacza, że obowiązek ustalenia istotnych dla sprawy okoliczności obciąża organ podatkowy.

Zasada prawdy obiektywnej została rozwinięta w rozdziale 11 działu IV o.p., zawierającym przepisy o dowodach. Przepis art. 187 § 1 o.p. stanowi, że organ

⁷ Ustawa z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111 i 497).

podatkowy jest obowiązany zebrać i w sposób wyczerpujący rozpatrzyć cały materiał dowodowy. Z przywołanych przepisów wynika obowiązek podjęcia z urzędu wszelkich działań, które doprowadzą do dokładnego wyjaśnienia wszystkich okoliczności faktycznych rozpoznawanej sprawy podatkowej.

Jednocześnie dostrzegając brak uregulowania, które zawierałoby wskazówki dla organów podatkowych w sytuacji, gdy w toczącym się postępowaniu podatkowym występują wątpliwości co do stanu faktycznego i nie ma już możliwości przeprowadzenia dodatkowych dowodów, które by je rozwiały, Minister Finansów podjął prace legislacyjne w tym zakresie.

Ponadto, jak wspomniano wyżej, w projekcie ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa (UDER2 w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów; druk sejmowy 1265) przewidziano uzupełnienie art. 122 o.p. Do treści tego przepisu proponuje się dodać zasadę, że w postępowaniu podatkowym wszczętym z urzędu niedające się usunąć wątpliwości co do stanu faktycznego rozstrzyga się na korzyść strony (projektowany art. 122 § 2 o.p.).

Podobna zasada obowiązuje już w art. 81a K.p.a.⁸ i w art. 10 ust 2-3 ustawy – Prawo Przedsiębiorców⁹.

Rozwiązanie przewidziane w projekcie ma na celu wzmocnienie instrumentów ochrony praw i interesów podatnika i innych stron postępowania podatkowego oraz poprawienie relacji między podatnikami i organami podatkowymi.

Zasada nie będzie zwalniać organu z obowiązku przeprowadzenia kompletnego postępowania dowodowego. Będzie jednak stosowana, jeżeli po przeprowadzeniu pełnego postępowania dowodowego wystąpią niedające się usunąć wątpliwości co do stanu faktycznego tj. jeśli na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego nie można przyjąć, że dana okoliczność faktyczna została jednoznacznie wykazana. Zasada ta będzie miała odpowiednie zastosowanie w czynnościach sprawdzających, kontroli podatkowej i kontroli celno-skarbowej.

Projektowana zasada będzie stosowana w postępowaniach podatkowych wszczętych z urzędu np. w postępowaniach mających na celu określenie lub ustalenie zobowiązania podatkowego. Postępowania wszczynane z urzędu są postępowaniami, która kształtują obowiązki stron postępowania. W postępowaniach tych wprowadzana zasada będzie miała najpełniejsze zastosowanie.

Zasada ta nie będzie miała zastosowania w postępowaniach wszczynanych na wniosek np. w postępowaniach w sprawie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych. W tych postępowaniach konieczne jest współdziałanie podatnika z organem podatkowym. Strona musi w nich wykazać istnienie określonych okoliczności faktycznych np. związanych z jej sytuacją majątkową.

⁸ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 572).

⁹ Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.).

Projektowana zasada rozstrzygnięcia wątpliwości faktycznych na korzyść strony nie będzie miała zastosowania w przypadkach gdy:

- 1) w postępowaniu uczestniczą strony o spornych interesach lub wynik postępowania ma bezpośredni wpływ na interesy innych osób;
- 2) przepisy prawa wymagają od strony wykazania określonych faktów;
- 3) sprzeciwia się temu ważny interes publiczny, w tym istotny interes państwa.

Ad 7.

Kwestię terminu załatwiania spraw, a więc i wydania decyzji reguluje art. 139 o.p. Terminy załatwienia spraw są różne dla spraw wymagających przeprowadzenia postępowania dowodowego, dla spraw, które mogą zostać rozpatrzone na podstawie dowodów przedstawionych przez stronę postępowania, faktów powszechnie znanych i dowodów znanych organowi z urzędu oraz dla spraw w postępowaniu odwoławczym, a także spraw, dla których przeprowadzono rozprawę.

Załatwienie sprawy wymagającej przeprowadzenia postępowania dowodowego powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, chyba że przepisy o.p. stanowią inaczej.

Niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone na podstawie dowodów przedstawianych przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania lub na podstawie faktów powszechnie znanych i dowodów znanych z urzędu organowi prowadzącemu postępowanie.

Załatwienie sprawy w postępowaniu odwoławczym powinno nastąpić nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia otrzymania odwołania przez organ odwoławczy, a sprawy, w której przeprowadzono rozprawę lub strona złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy - nie później niż w ciągu 3 miesięcy.

Do przywołanych terminów nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego dla dokonania określonych czynności, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu.

Jeśli ma miejsce przypadek niezakończona sprawy we właściwym terminie, organ podatkowy obowiązany jest, zgodnie z art. 140 o.p., zawiadomić stronę, podając przyczyny niedotrzymania terminu i wskazując nowy termin załatwienia sprawy, również w przypadku, gdy niedotrzymanie terminu nastąpiło z przyczyn niezależnych od organu.

Reasumując powyższe przepisy o.p. nie określają maksymalnego terminu załatwienia sprawy w postępowaniu podatkowym bądź limitu na wydanie decyzji, ponieważ niektóre sprawy, ze względu na ich złożoność i konieczność przeprowadzenia wielu czynności dowodowych wymagają czasu na ich załatwienie. Z tego względu Minister Finansów nie planuje zmian w zakresie przepisów

regulujących terminy załatwiania spraw w postępowaniu podatkowym bądź wprowadzenia „limitów czasowych na wydawanie decyzji”.

Ad 8.

Ordynacja podatkowa przewiduje mechanizmy mające chronić interesy strony wnoszącej ponaglenie, a także zapewnić, że sytuacje nieuzasadnionego naruszenia terminów załatwiania spraw nie będą mieć miejsca.

W przypadku niezakończona sprawy we właściwym terminie lub terminie wyznaczonym na podstawie art. 140 o.p. stronie przysługuje możliwość złożenia ponaglenia do organu podatkowego wyższego stopnia albo Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, jeżeli sprawa nie została zakończona przez dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej albo dyrektora izby administracji skarbowej. Jeżeli organ rozpatrujący ponaglenie uzna je za uzasadnione, wówczas wyznacza dodatkowy termin załatwienia sprawy oraz zarządza wyjaśnienie przyczyn i ustalenie osób winnych niezakończona sprawy w terminie, a w razie potrzeby podejmuje środki zapobiegające naruszeniu terminów załatwiania spraw w przyszłości. Organ stwierdza jednocześnie, czy niezakończona sprawy w terminie miało miejsce z rażącym naruszeniem prawa.

Pracownik organu podatkowego, który z nieuzasadnionych przyczyn nie zakończył sprawy w terminie lub nie dopełnił obowiązku zawiadomienia strony o niezakończona sprawy we właściwym terminie albo nie zakończył sprawy w dodatkowym terminie ustalonym zgodnie z art. 141 § 2 o.p., podlega odpowiedzialności porządkowej lub dyscyplinarnej albo innej odpowiedzialności przewidzianej przepisami prawa.

Ministerstwo Finansów, nie planuje zmian w zakresie przepisów regulujących odpowiedzialność pracownika organu podatkowego we wskazanym zakresie. Wynika to z faktu, że odpowiedzialność majątkową funkcjonariuszy publicznych, w tym także pracowników organów podatkowych, przewidują przepisy ustawy o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa¹⁰.

Ustawa ta określa zasady odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych wobec Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych podmiotów ponoszących odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej, za działania lub zaniechania prowadzące do rażącego naruszenia prawa oraz zasady postępowania w przedmiocie takiej odpowiedzialności (art. 1 ustawy).

Zgodnie z ustawą, funkcjonariusz publiczny ponosi odpowiedzialność majątkową w razie łącznego zaistnienia następujących przesłanek:

¹⁰ Dz. U. z 2016 r. poz. 1169.

- 1) na mocy prawomocnego orzeczenia sądu lub na mocy ugody zostało wypłacone przez podmiot odpowiedzialny odszkodowanie za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej z rażącym naruszeniem prawa;
- 2) rażące naruszenie prawa, o którym mowa w pkt 1, zostało spowodowane zwinionym działaniem lub zaniechaniem funkcjonariusza publicznego;
- 3) rażące naruszenie prawa, o którym mowa w pkt 1, zostało stwierdzone zgodnie z art. 6 (art. 5 ustawy).

Natomiast art. 6 ustawy wyczerpująco określa, co należy rozumieć przez „stwierdzenie rażącego naruszenia prawa”. Należy zatem uznać, że odpowiedzialność majątkowa funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w ww. ustawie ma charakter kwalifikowany oraz jest oparta na przesłance rażącego naruszenia prawa. Ponadto odpowiedzialność na zasadach określonych w ustawie wyłącza przewidzianą w przepisach odrębnych odpowiedzialność majątkową funkcjonariusza publicznego wobec podmiotu odpowiedzialnego za szkodę wyrządzoną tym samym działaniem lub zaniechaniem (por. art. 3 ustawy). Odpowiedzialność funkcjonariuszy publicznych za szkody wyrządzone przy wykonywaniu władzy publicznej wskutek rażącego naruszenia prawa ma charakter deliktowy. W tym kontekście należy zwrócić uwagę na treść art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy, który wprost odsyła do art. 417 ustawy kodeks cywilny¹¹

Regulacje zawarte w ustawie stanowią zatem *lex specialis* wobec przepisów kodeksowych w omawianym zakresie, a tym samym mają pierwszeństwo stosowania. W przypadku zachowań funkcjonariuszy publicznych, które nie zostały formalnie ocenione, jako rażące naruszenie prawa i nie skutkują odpowiedzialnością na podstawie ustawy, a które doprowadziły do zaistnienia odpowiedzialności cywilnej organu władzy publicznej i wypłaty odszkodowania, wówczas do zasad odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych (urzędników) będą miały zastosowanie regulacje ustawy Kodeks pracy¹² oraz Kodeksu cywilnego.

Należy także mieć na względzie, że przepisy ustawy nie wyłączają odpowiedzialności karnej oraz dyscyplinarnej funkcjonariuszy publicznych.

Ad 9.

Ministerstwo Finansów na bieżąco analizuje zgłaszane problemy i orzecznictwo sądów administracyjnych dotyczące kontroli podatkowej i kontroli celno-skarbowej, także pod kątem potrzeby dokonania zmian właściwych przepisów. W przypadku zidentyfikowania potrzeby zmian, podejmowane są prace legislacyjne w tym obszarze.

W zakresie kontroli celno-skarbowych przestrzegania przepisów prawa podatkowego podjęto działania legislacyjne mające na celu zmianę ustawy o

¹¹ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny, Dz.U. z 2024 r. poz. 1061.

¹² Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, Dz.U. z 2025 r. poz. 277.

Krajowej Administracji Skarbowej¹³. Wspomniany już wyżej projekt ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej oraz ustawy o podatku od towarów i usług, który został przyjęty 6 maja 2025 r. przez Radę Ministrów (UDER7, druk sejmowy 1231) przyznaje kontrolowanemu uprawnienie do złożenia:

- 1) deklaracji podatkowej w terminie 14 dni od dnia wszczęcia kontroli celno-skarbowej;
- 2) deklaracji podatkowej w terminie 14 dni po zakończeniu kontroli celnoskarbowej, jeżeli kontrolowany zgadza się ze stwierdzonymi w wyniku kontroli nieprawidłowościami;
- 3) korekty deklaracji podatkowej po zakończeniu kontroli celno-skarbowej, jeżeli kontrolowany zgadza się ze stwierdzonymi w wyniku kontroli nieprawidłowościami jedynie w części.

Proponowane rozwiązania umożliwią szybsze zakończenie kontroli celnoskarbowej bądź nieprowadzenie postępowania podatkowego względem kontrolowanego, jeżeli kontrolowany złoży deklarację podatkową, uwzględnioną następnie przez naczelnika urzędu celno-skarbowego (w przypadkach wskazanych w pkt 1 i 2). W przypadku uwzględnienia przez naczelnika urzędu celno-skarbowego korekty deklaracji po zakończeniu kontroli celno-skarbowej uwzględniającej częściowo ustalenia z tej kontroli, prowadzenie postępowania podatkowego zostanie ograniczone do stwierdzonych w kontroli celno-skarbowej nieprawidłowości, z którymi podatnik się nie zgadza (w przypadku wskazanym w pkt 3).

Ponadto do dyrektorów izb administracji skarbowej zostały skierowane zalecenia, aby w stosunku do mikroprzedsiębiorców w pierwszej kolejności, tam gdzie to możliwe, były stosowane mniej inwazyjne procedury weryfikacyjne, tj. by podejmowane przez naczelników urzędów skarbowych kontrole podatkowe w jak najmniejszym stopniu absorbowały prowadzącą działalność gospodarczą i nie powodowały nadmiernych utrudnień w jej wykonywaniu.

Zalecenia dotyczyły w szczególności: podejmowania w pierwszej kolejności czynności sprawdzających, wyjaśniających itp., oraz wszczynania kontroli podatkowej tylko wtedy, gdy jest to absolutnie niezbędne, nieprzekraczania czasu trwania kontroli podatkowej, jeżeli została wszczęta, w roku 6 dni wliczanych do limitu czasu kontroli podatkowej.

¹³ ustawa z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, Dz. U. z 2023 r. poz. 615, z późn. zm.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu